

2026-02-20

09:00-12:00

Kommunstyrelsens sammanträdesrum

Ordförande: Lena Karlsson Engman, ordförande i äldrenämnden.

Sekreterare: Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Deltagare: Se bilaga nedan

Ärenden med anteckningar, synpunkter och frågor	Ansvarig/föredragande:
Upprop	Kevin Tornemar, nämndsekreterare
Godkännande av dagordning	Lena Karlsson Engman, ordförande
Stärkt anhörigstöd I propositionen ”<i>Stärkta insatser för äldre och för de som vårdar eller stöder närstående</i>” (Prop. 2025/26:60) föreslås att reformen med fast omsorgskontakt utökas. Det innebär att alla som bor på äldreboenden ska omfattas av reformen och erbjudas en fast omsorgskontakt. Regeringen lägger också fram förslag för att stärka och förtydliga stödet till anhöriga, såväl vuxna som barn. Mot bakgrund av den nya lagstiftningen föreslår stöd- och omsorgsförvaltningen samt äldreomsorgsförvaltningen följande förändringar inom den egna organisationen: • Införande av stödkontakt/anhörigkonsulent, tillgänglig utan individuell behovsprövning. • Integrering av anhörigperspektivet i verksamheterna. • Förtydligande av begreppen anhöriga och närstående i linje med anhörigstrategin. <u>Frågor/synpunkter</u> Curt Wiklund (PRO): Finns det någon strategi för att stärka anhörigstödet när färdtjänsten inte fungerar? Charlotte Edman: Det ser olika ut mellan verksamheterna och	Kristina Sandgren, äldreomsorgsförvaltningen Charlotte Edman, stöd och omsorgsförvaltningen

förvaltningarna när det gäller strategier och möjligheter att underlätta i sådana situationer. Carina Holmgren (PRO): Hur är arvodet indelat? Kristina Sandgren: Arvodet utgår från hur många timmar den enskilde är beviljad hemtjänst. Arvoderad anhörigvård kan kombineras med andra insatser. Anna-Lisa Johansson (PRO): Det är viktigt att den enskilde får tydlig vägledning av anhörigkonsulenten. Kristina Sandgren: Anhörigkonsulenten har en central roll i att guida och vägleda. Hillevi Palm (SKPF): Vad händer om den enskilde och den anhörige inte har samma perspektiv? Kristina Sandgren: Det är en komplex situation. Det är viktigt att anhöriga söker stöd i god tid. Anhörigkonsulenten kan även hjälpa anhöriga med hur man kan motivera den enskilde att överväga stöd. Lena Karlsson Engman (S): Det nya arbetssättet bör kommuniceras brett i kommunen, exempelvis via Seniortorgets kanaler. <u>Bilaga:</u> Bildspel Förslag till organisation av stöd till anhöriga	
Hemtjänstindex 2025 Hemtjänstindex är en sammanvägning av data som på olika sätt indikerar kvaliteten i hemtjänsten. Indexet har initierats av SPF Seniorerna och utvecklats med stöd från Allmänna arvsfonden. Det publicerades första gången i november 2022 och uppdateras årligen. Hemtjänstindex omfattar både kommunal (offentlig) och privat (enskild) hemtjänst. Årets index, Hemtjänstindex 2025, publicerades den 2 december. Umeå kommuns totalresultat för 2025 är 71,0, vilket är högre än rikssnittet 68,9. Umeå tillhör därmed kategorin <i>Medel</i> i jämförelse med övriga kommuner. Totalresultatet liknar 2024 års resultat (70,1), men inom vissa delindex syns förändringar:	Kerstin Bergsten, äldreomsorgsförvaltningen

• Utförarinformationen har förbättrats, bland annat genom utökade möjligheter att jämföra olika utförare. • Delindexet Stöd/utveckling visar en negativ trend. Exempelvis har indikationer försämrats kring rutiner för kommunal hälso- och sjukvård samt kontakter med primärvården. • I övriga delområden är skillnaderna små jämfört med 2024. Mer detaljer finns i det bildspel som bifogas minnesanteckningarna. <u>Frågor/synpunkter:</u> Veronica Kerr (KD): Hur definierar Umeå kommun flexibel hemtjänst, och varför skiljer sig detta mellan kommuner? Kerstin Bergsten: Det kan finnas olikheter i hur kommuner tolkar begreppet flexibel hemtjänst och vilka insatser man anser omfattas. Lili-Ann Kling Sackerud (PRO): Vilka åtgärder har vidtagits sedan förra årets index, och hur arbetar förvaltningen med kvalitet inom hemtjänsten? Lena Karlsson Engman (S): Äldrenämnden kommer att arbeta vidare med resultatet från Hemtjänstindex vid nästa sammanträde. Elisabeth Bjuhr (SPF): Det hade varit bra om pensionärsrådet kunde få en uppföljning av arbetet med kvalitén inom hemtjänsten. Carina Holmgren (PRO): Vilka strategier har förvaltningen för att förbättra kvaliteten inom hemtjänsten? Kerstin Bergsten: Åtgärder handlar bland annat om förbättrade beslutsmeddelanden, enklare och tydligare språk samt ökad delaktighet i att formulera mål för insatserna, så att den enskilde får rätt stöd utifrån sina behov. Arbeta pågår också med att införa Senior Alert som är ett kvalitetsregister. <u>Bilaga:</u> Bildspel Information om Hemtjänstindex 2025 och utvecklingsområden	
Äldrenämndens planeringsdirektiv 2027 Inom ramen för Umeå kommuns planeringsprocess har stadsledningskontoret tagit fram ett förslag till planeringsdirektiv	Sofia Westin, äldreomsorgsförvaltningen

för år 2027. Förslaget lämnades i december 2025 till kommunstyrelsen samt berörda nämnder och bolag, för att dessa ska kunna lämna sina yttranden i enlighet med fastställda anvisningar.

Äldrenämnden kommer att besluta om sitt yttrande vid sammanträdet den 26 februari 2026.

Frågor/synpunkter:

Elmer Eriksson (M): Vad hände med äldrenämndens överskott för 2025, som uppgick till cirka 75 mnkr?

Sofia Westin: Överskottet återförs till kommunens samlade bokslut.

Carina Holmgren (PRO): Hur ska äldrenämnden möta den förväntade platsbristen på kommunens vård- och omsorgsboenden?

Sofia Westin: Samtliga verksamheter kommer att behöva bidra för att möta dessa utmaningar. En del av lösningen är förstärkta satsningar på hemtjänsten för att möjliggöra för den enskilde att bo kvar i ordinärt boende längre, det kan också behöva andra tillfälliga utökningar i avvaktan på nytt vård - och omsorgsboende som beräknas stå klart först 2030.

Lili-Ann Kling Sackerud (PRO): Förekommer det en tystnadskultur inom äldreomsorgen?

Veronica Kerr (KD): Äldrenämnden arbetar ~~aktivt~~ för att motverka en tystnadskultur inom verksamheterna, vi vill inte att det ska förekomma.

Tomas Wennström (S): Medborgarundersökningarna visar inga tecken på strukturella problem kopplade till tystnadskultur.

Personalnämnden kommer dock att arbeta vidare med frågan för att säkerställa att det inte förekommer.

Bilaga:

Bildspel

Yttrande över förslag till planeringsdirektiv 2027 (förslag från äldreomsorgsförvaltningen)

Information om äldreomsorgens nyinrättade utbildningsenhet och dess uppdrag Äldrenämndens nyinrättade utbildningsenhet har till syfte att samordna och kvalitetssäkra utbildningar och kompetensutvecklingsinsatser för medarbetare inom äldreomsorgen. Målet är att skapa förutsättningar för ett långsiktigt, strukturerat och tryggt lärande i hela verksamheten. Övergripande mål för den nya utbildningsenheten: • Bidra till trygg och professionell omsorg samt öka möjligheterna till kvarvaro i yrket. • Främja ett hållbart, inkluderande och jämställt lärande för alla medarbetare. • Stärka verksamheternas kompetens utifrån både nuvarande och framtida behov. Utbildningsenhetens ansvar bland annat för att: • Samordna och prioritera utbildningsinsatser. • Kvalitetssäkra innehåll, genomförande och uppföljning av utbildningar. • Utveckla strategier för en långsiktig kompetensförsörjning. • Säkerställa att utbildningar är strukturerade och evidensbaserade. • Samordna relevanta nätverk och utbildningsråd. • Hantera utbildningsbudgeten. <u>Frågor/synpunkter:</u> Anna-Lisa Johansson (PRO): Hur fungerar samverkan? Och hur säkerställer man att utbildad personal stannar kvar i verksamheten? Jonna Jakobsson: Det tar tid att utbilda undersköterskor, vilket kräver ett målmedvetet och strategiskt arbete. Sedan 2020 har omkring 150 undersköterskor utbildats genom Äldreomsorgslyftet, och för närvarande är cirka 100 personer under utbildning. Linda Rudolfsson: Vi arbetar strategiskt i olika nätverk och med olika aktörer för att minska personalomsättningen och skapa förutsättningar för att utbildad personal ska stanna kvar.	Linda Rudolfsson, Jonna Jakobsson, Maria Öhman (äldreomsorgsförvaltningen)
---	---

Carina Holmgren (PRO): Finns det diskussioner om att inrätta en personalpool för att frigöra tid från ordinarie arbetsuppgifter? Linda Rudolfsson: Frågan har undersökts, men det finns ännu inget färdigt svar. Elisabeth Bjuhr (SPF): Har ni någon samverkan med Savemangruppen? Linda Rudolfsson: Ja, det förs diskussioner om hur Savemangruppen skulle kunna integreras i utbildningsverksamheten och hur deras uppdrag ska se ut. Carina Holmgren (PRO): Vem ansvarar för utbildningsinsatser inom ramen för att införa Senior alert? Maria Öhman: Ansvar ligger hos Hälso- och sjukvård äldre. Lili-Ann Kling Sackerud (PRO): På vilket sätt är ert arbetssätt evidensbaserat? Maria Öhman: Utbildningarna utgår från aktuell forskning och beprövad kunskap. <u>Bilaga:</u> Bildspel	
Aktuellt från styrelse och nämnder <u>Kommunstyrelsen</u> • Initiativ: Inrätta ÄVTS (Äldres välfärd, trygghet och säkerhet), ett samlat grepp för äldre i Umeå Kommun. • Tillfällig visselblåstjänst - Umeå kommun upphandlar en temporär lösning och upprättar skyndsamt en krypterad inbox för att ta emot rapporter om missförhållanden, efter att avtalet med leverantören CRD har hävts. Parallellt påbörjas arbetet med att upphandla en långsiktig tjänst. <u>Personalnämnden</u> • Fokus ligger på att behålla befintlig personal snarare än att rekrytera, för att möta utmaningarna inom kompetensförsörjningen. <u>Fritidsnämnden</u>	Representanter från nämnderna

• Umeås idrottsföreningar bedriver framgångsrika satsningar på fysisk aktivitet för seniorer. Fritidsnämnden undersöker nu hur dessa initiativ kan stärkas och stöttas ytterligare. • Tillgänglighetsanalys pågår. • Tillsammans med UPAB och tekniska nämnden ser man över nya riktlinjer för parkeringsavgifter vid kommunala idrottsanläggningar.	
<u>Äldrenämnden</u> • Kvalitetshöjande åtgärder vid Dragonens vård- och omsorgsboende (se bildspel). • Pågående granskningar av nämndens verksamheter (se bildspel). • Påminnelse till pensionärsorganisationerna: Anmäl er representant till nytt forum för kvalitetsdialoger som presenterades på UPR i december. Anmälan sker till Anna Bergström, kvalitetschef vid äldreomsorgsförvaltningen (anna.bergstrom@umea.se)	
<u>Tekniska nämnden</u> • Den snöfattiga vintern har varit ekonomiskt positiv för nämnden. • Busshållplatsen vid Seniortorget kommer att behöva flyttas något och kommer ligga vid gamla Försäkringskassan i stället. • Färdtjänst - Det upphandlade bolaget har gått i konkurs. Konkursförvaltaren har lagt ut verksamheten för anbud för att hitta en ny aktör. Om detta inte lyckas kommer kommunen att behöva genomföra en direktupphandling för att säkra färdtjänsten framåt.	
<u>Bilaga:</u> Bildspel	
Övriga frågor Ingen övrig fråga anmäls.	

Bilaga – Närvarolista

Ordinarie ledamöter

Lena Karlsson Engman (S)

Veronica Kerr (KD)

Ari Leinonen (S)

Håkan Johansson (S)

Tomas Wennström (S)

Lili-Ann Kling Sackerud

Anna-Lisa Johansson

Curt Wiklund 09:00-10:10

Hillevi Palm

Sten Biström

Karin A Eriksson

Elisabeth Bjuhr

Monica Samuelsson

Tjänstgörande ersättare

Carina Holmgren tjänstgör för Bertil Holmberg

Jan Appelblad tjänstgör för Per-Martin Jonasson

Ej tjänstgörande ersättare

Elmer Eriksson (M)

Eva Bjuhr

Tjänstepersoner

Anna Karlander, kanslichef

Kevin Tornemar, nämndsekreterare

Kristina Sandgren, äldreomsorgsförvaltningen

Charlotte Edman, stöd och omsorgsförvaltningen

Kerstin Bergsten, äldreomsorgsförvaltningen

Sofia Westin, äldreomsorgsförvaltningen

Linda Rudolfsson, äldreomsorgsförvaltningen

Jonna Jakobsson, äldreomsorgsförvaltningen

Maria Öhman, äldreomsorgsförvaltningen